USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Sylvy Šiškeové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce: **I. N.**, zastoupeného opatrovníkem JUDr. Marošem Matiaškem, LL. M., advokátem se sídlem Mánesova 1175/48, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 4. 2022, č. j. MV-192932-9/OAM-2021, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 7. 6. 2022, č. j. 33 A 7/2022-34,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Odměna ustanoveného opatrovníka žalobce, JUDr. Maroše Matiaška, LL.M., advokáta, **se určuje** částkou 4114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

[1] Žalobce přiletěl dne 13. 10. 2021 z Atén na Letiště Václava Havla v Praze. Při pobytové kontrole bezprostředně po příletu předložil cestovní pas vydaný na jméno Y. K., narozený X, státní příslušník F. Vizuální kontrolou dokladu vzniklo podezření, že doklad sice je pravý, avšak žalobce není jeho oprávněným držitelem. Tato domněnka se potvrdila a žalobce byl ještě téhož dne zajištěn.

[2] Žalobce při výslechu uvedl, že jeho jméno je I. N., je narozen dne X a je státním příslušníkem P. samosprávy. Národnosti je arabské, jeho bydliště je v uprchlickém táboře v Libanonu. Z Libanonu odešel z obavy o život, neboť jej před dvěma lety uneslo hnutí Hizballáh. Měl s nimi jít bojovat do Sýrie, což odmítl, a proto byl bit a mučen. Poté byl umístěn do tábora pro palestinské uprchlíky. Z obavy o život uprchl z Libanonu do Turecka, odtud do Řecka a následně do České republiky. Cílem jeho cesty je

Lucembursko, kde chce požádat o mezinárodní ochranu a sloučení rodiny, neboť jeho příbuzné zůstaly v uprchlickém táboře v Libanonu. K České republice nemá vazby, o azyl dosud nikde nežádal.

[3] Ředitelství služby cizinecké policie uložilo žalobci správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 1., 3. a 4. zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Dobu, po kterou žalobci nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, stanovilo v délce 3 let. Správní orgán prvního stupně uvedl, že žalobce pobýval na území České republiky s dokladem jiné osoby a prokázal se jím jako dokladem vlastním a pravým, čímž porušil právní předpisy, neboť nebyl držitelem platného cestovního dokladu ani jakéhokoliv platného oprávnění k pobytu. Proti rozhodnutí o správním vyhoštění podal žalobce odvolání, které žalovaný zamítl.

[4] Žalobce se proti rozhodnutí žalovaného bránil u Krajského soudu v Plzni, který jeho žalobu zamítl. Podle krajského soudu žalobci v případě návratu do Libanonu nehrozí skutečné nebezpečí ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců, a to navzdory tomu, že jako palestinský uprchlík v Libanonu náleží ke značně zranitelné skupině obyvatel. Samotná nepříznivá situace palestinských uprchlíků v Libanonu spolu s incidentem se členy hnutí Hizballáh podle krajského soudu nemůže vést k závěru, že žalobci v Libanonu reálně a bezprostředně hrozí skutečné nebezpečí. Žalobce byl palestinským uprchlíkem žijícím v Libanonu a mohl požádat o cestovní doklad; to současně svědčí o možnosti jeho vnitřního přesídlení. Podle soudu není dán žalobcem tvrzený rozpor mezi informacemi uvedenými v podkladových dokumentech a závěrem závazných stanovisek, podle nichž je žalobcovo vycestování do Libanonu možné. Krajský soud nepřisvědčil ani námitce nepřiměřenosti doby tří let, po kterou žalobci nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie.

[5] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost. Jelikož pobyt stěžovatele nebyl znám, Nejvyšší správní soud mu v souladu s § 29 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve spojení s § 64 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), ustanovil opatrovníkem advokáta Mgr. Maroše Matiaška, který kasační stížnost doplnil.

[6] Stěžovatel namítl, že v jeho případě je dán důvod znemožňující vycestování ve smyslu § 179 odst. 1 a 2 zákona o pobytu cizinců. V době pobytu v Libanonu patřil mezi zvlášť zranitelnou skupinu palestinských uprchlíků. Praktiky hnutí Hizballáh vůči většinové libanonské populaci a vůči palestinským uprchlíkům se mohou podstatně odlišovat. Případy nuceného odvodu jsou sice u hnutí Hizballáh méně časté, ne však vyloučené. Mučení se naopak častěji objevuje právě u cizinců, mezi něž patří i palestinští uprchlíci, a to rovněž ze strany libanonských bezpečnostních složek, které jsou často pod vlivem hnutí Hizballáh. Stát tedy toleruje kriminální aktivitu tohoto hnutí a není schopen účinně chránit jeho oběti. Je lhostejné, že původci špatného zacházení jsou nestátní subjekty. Rozhodující je, že stát není schopen obětem poskytnout účinnou ochranu. Stěžovateli nelze klást k tíži ani to, že svoji situaci nenahlásil a nevyhledal pomoc libanonských orgánů. Soud navíc zjištěné informace neposoudil v kontextu situace palestinských uprchlíků v Libanonu.

[7] Podle stěžovatele obsahuje napadený rozsudek zásadní rozpory v otázce přístupu k cestovním dokladům. Krajský soud v rozporu s Informací OAMP o Libanonu ze dne 20. 1. 2020 bez bližšího vysvětlení uvedl, že stěžovatel si o cestovní doklad měl požádat. Stěžovateli však jeho situace neumožňovala žádat o vydání cestovních dokladů. Stěžovatel také podotkl, že správní orgány i krajský soud zohlednily pouze skutečnosti hovořící v jeho neprospěch a neposoudily jeho situaci v souladu s požadavky principu proporcionality.

[8] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry krajského soudu. Nadále je přesvědčen o správnosti napadených rozhodnutí.

[9] Ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se Nejvyšší správní soud po posouzení přípustnosti kasační stížnosti zabývá otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele (§ 104a s. ř. s.). Není-li tomu tak, soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, body 11–12). Stěžovatel spatřuje důvod přijatelnosti v zásadním právním pochybení krajského soudu, které má dopad do jeho hmotněprávního postavení.

[10] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[11] Nejvyšší správní soud se ve své rozhodovací činnosti již vícekrát zabýval situací v Libanonu s ohledem na působení hnutí Hizballáh, včetně specifické situace palestinských uprchlíků. Například v rozsudku ze dne 28. 3. 2017, č. j. 7 Azs 57/2017-22, uvedl, že „*z uvedených podkladů vyplývá, že vstup do hnutí Hizballáh je založen na dobrovolnosti a oddanosti ideologii. Z podkladů nevyplývá, že vstup je založen na bázi nuceného odvodu, kterého se stěžovatel obával.* (...) *Pokud jde o bezpečnostní situaci v Libanonu, tuto sice nelze popsat jako bezproblémovou, na druhé straně nevykazuje znaky mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, tak jak byl definován v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68, publ. pod č. 1840/2009 Sb. NSS.*“ V tomto rozsudku soud rovněž poukázal na možnost stěžovatele vyhnout se případnému „verbování“ ze strany příslušníků tohoto hnutí tím, že se přestěhuje z jihu Libanonu na jiné místo v rámci země.

[12] K tzv. vnitřní ochraně (někdy též označované jako „možnost vnitřního útěku“ či „možnost vnitřního přesídlení“) rovněž existuje bohatá judikatura. Nejvyšší správní soud k této otázce v usnesení ze dne 17. 5. 2012, č. j. 7 Azs 19/2012-22, uvedl, že „*lokální problémy jsou také řešitelné vnitřním přesídlením. Koncept vnitřní ochrany je jen vyjádřením zásady subsidiarity mezinárodní ochrany. K tomu lze dodat, že posuzování možnosti vnitřní ochrany lze plně vztáhnout nejenom k azylu, ale též k tzv. doplňkové ochraně ve smyslu § 14a odst. 1 zákona o azylu (...).*“ Požadavky na důkladnost vypořádání se s (azylovými) příběhy palestinských uprchlíků pocházejících z Libanonu, kteří argumentují obavami z hnutí Hizballáh, se Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku ze dne 24. 8. 2017, č. j. 1 Azs 227/2017-33, nebo ze dne 11. 1. 2018, č. j. 7 Azs 363/2017-23. Jde tedy o otázku, kterou již judikatura Nejvyššího správního soudu posuzovala ve smyslu institutu přijatelnosti kasační stížnosti.

[13] Další stěžovatelova námitka se týká cestovních dokladů. Stěžovatel namítá, že krajský soud sice v souladu s Informací OAMP o Libanonu, *Postavení Palestinců registrovaných UNRWA v Libanonu* ze dne 20. 1. 2020 konstatoval, že palestinští uprchlíci nemají k dispozici doklady, které by jim umožnily vycestovat do zahraničí. Obratem ale dodal, že stěžovatel při kontrole policistům ukázal fotografii datové stránky dokladu pro palestinské uprchlíky žijící v Libanonu, vydaného Libanonskou republikou. Podle krajského soudu není zřejmé, zda tento doklad stěžovateli umožňuje cestovat do zahraničí, avšak z jeho existence dovodil, že stěžovatel byl jako palestinský uprchlík registrován u Úřadu OSN pro palestinské uprchlíky na Blízkém východě (UNRWA) a o cestovní doklad mohl požádat. Nejvyšší správní soud podotýká, že otázka, zda stěžovatel mohl získat cestovní doklad umožňující vycestování do zahraničí, není pro posouzení možnosti správního vyhoštění relevantní. Nejedná se totiž o žádnou z překážek správního vyhoštění (k nim blíže např. usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, č. 2524/2012 Sb. NSS, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2015, č. j. 5 Azs 236/2015-34). Bez ohledu na správnost závěru krajského soudu o možnosti stěžovatele získat cestovní doklady a legálně vycestovat Nejvyšší správní soud konstatuje, že tato otázka nemá na proveditelnost správního vyhoštění stěžovatele vliv. Nejvyšší správní soud zároveň připomíná, že ani v rámci kategorie přijatelnosti spočívající v tom, že krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva, nelze přezkoumávat *jakékoliv* pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení převážně procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti (již citované usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 13/2006-39). Nejvyšší správní soud uzavírá, že v projednávané věci neshledal takové pochybení krajského soudu, které by mohlo ovlivnit stěžovatelovo hmotněprávní postavení.

[14] Rovněž k požadavku přiměřenosti a nutnosti zohlednit skutečnosti svědčící ve prospěch i neprospěch cizince, jemuž bylo uloženo správní vyhoštění, existuje pestrá judikatura Nejvyššího správního soudu. V řízení o správním vyhoštění platí, že správní orgán *„je nad rámec obecného pravidla o zjišťování skutkového stavu věci povinen zjišťovat i skutečnosti ve prospěch účastníka řízení (§ 50 odst. 3 in fine s. ř.). Správní orgán v tomto typu řízení nese odpovědnost za řádné shromáždění podkladů pro rozhodnutí a případně odpovědnost za nesplnění této povinnosti (srov. např. rozsudky NSS ze dne 30. 12. 2010, č. j. 4 Ads 44/2010-132, a ze dne 19. 6. 2014, č. j. 2 As 52/2013-69, či ze dne 26. 10. 2017, č. j. 5 Azs 56/2017-34). Vyšetřovací povinnost správního orgánu nicméně není bezbřehá. Správní orgán nesmí zcela rezignovat na zásadu hospodárnosti řízení. Nehospodárným, ba až absurdním, by se vůči správnímu orgánu jevil požadavek na iniciativní vyhledávání a prokazování skutečností, kterými disponuje účastník řízení, jejichž uplatnění mu je zjevně ku prospěchu, avšak v řízení je neuplatní. Na druhé straně to jistě neznamená, že v případě povědomosti o účastníku prospěšné skutečnosti by tuto snad správní orgán byl oprávněn opomenout, zamlčet či upozadit.“* (rozsudky ze dne 30. 5. 2018, č. j. 10 Azs 301/2016-44, nebo ze dne 12. 2. 2021, č. j. 2 Azs 43/2020-27). K posouzení přiměřenosti zásahu způsobeného správním vyhoštěním do soukromého nebo rodinného života cizince lze dále odkázat např. na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2015,

č. j. 3 Azs 240/2014-35, č. 3330/2016 Sb. NSS, nebo ze dne 9. 1. 2019, č. j. 2 Azs 210/2017-57.

[15] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud neřešila judikatura kasačního soudu, ani těch, které judikatura řešila rozdílně; nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikaturnímu odklonu; ani nebylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené soudní judikatury či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že polemika stěžovatele s právními závěry krajského soudu, které zjevně nejsou v příkrém rozporu se skutkovými zjištěními, není důvodem přijatelnosti kasační stížnosti (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2020, č. j. 2 Azs 391/2019-32).

[16] Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost podle § 104a s. ř. s.

[17] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. a § 120 s. ř. s. (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, body 51 až 53). Stěžovatel úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak toto právo měl, žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[18] Stěžovateli byl vzhledem k jeho neznámému pobytu ustanoven opatrovníkem advokát JUDr. Maroš Matiaško, LL. M. Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému opatrovníkovi, jenž je advokátem, odměnu za jeden úkon právní služby, a to doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif] ve výši 3100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5. téže vyhlášky], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč [§ 13 odst. 4 téže vyhlášky], celkem tedy 3400 Kč. Jelikož je ustanovený opatrovník jako advokát plátcem daně z přidané hodnoty, je třeba zvýšit přiznanou odměnu o částku 714 Kč odpovídající této dani. Částka ve výši 4114 Kč mu bude stěžovatelovu opatrovníkovi vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. října 2022

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu